

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

„Edinost“
izhaja enkrat na dan, razen nedelj in
praznikov, ob 4. uri zvečer.
Naročilna značilnost:
za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za štiri leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni
Naročnino je plačevati naprej. Na na-
ročbe brez priložne naročilnice se uprava
ne ozira.
Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
samezne številke po 6 stotink (3 nč.);
taven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).
Telefon štr. 876.

Oglasi
se računajo po vrstah v petitu. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom
Posilana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi
Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
Rokopisi se ne vračajo.
Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema upravnništvo. Naročnino in oglase
je plačevati loco Trst.
Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in
sprejemanje inseratov v ulici Molin
piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik. Lastnik konorcij lista „Edinost“ Natisnila tiskarna konorcija lista „Edinost“ v Trstu

Vabilo
na
javni ljudski shod,
katerega priredi
politično društvo „Edinost“
v nedeljo, 10. t. m. ob 10. uri predp.
v telovadnici „Trž. Sokola“
se sledečim dnevnim redom:
1. Nagovor predsednika.
2. Protest radi ljudskega štetja.
3. Novi domovinski zakon.
4. Eventualnosti.

ODBOR.

Na Milanovem grobu.

Nikdo ga ni imel rad: ni žena, ni sin, ni narod! Nikdo, razen pariških kokot in nekoliko beligradskih »odličnjakov«. V Belemgradu je namreč dovoljno število takih akademsko »izobraženih« junakov, ki ne ljubijo domovine, katerim je poštenje deveta briga, katerim ni do drugega, nego do svoje osebnosti koristi in zadovoljstvih — ki bi se, samo da bi mogli dosežati svoje osebne cilje, združili tudi z največjim hudodelcem in najpodlejšo izdajico, z istim vragom samim! Ni čudo torej, da so se taki junaki usiljevali tudi Milanu!
Kralj Milan! Ime Milan veni toli milo, toli ljubko, toli sladko, da je nehoté želiš združiti s proslavljenim »kraljevičem«, ki začaruje najlepše devotke, kateremu nudijo najboljša vina, pred katerim beže najhujši Turki — in ki bo zbok svojih vrlin, in radi svojih zaslug, živel na veke, slaven v pesmi in popevki hvalečnega naroda . . .
Kralj Milan! Po oslobojenju od težkega turškega jarma prvi kralj srbski, prvi domači kralj na slovanskem jugu . . . Ruski general Komarovski je o neki priliki rekel mlademu kralju: »Koliko sreča, Velikičanstvo, vladati takov narod, kakor je Vaš, mlad, nepokvarjen, deviški narod! Vi morete s tem narodom storiti čudesa!«
Ali mladi kralj Milan je odgovoril na to z besedami, ki nam jasno kažejo njegovo nrv

in njegov značaj in nam pojasnjujejo vse, kar se je pozneje godilo žnjim: »General, dajte Vi meni 100 milijonov, pa boste videli, kako sijajno znam jaz kraljevati — v Parizu!«
Kralj Milan! Dobil je batin, ne le od Turkov, ampak tudi od bratov Bolgarov! Brez razloga se je ločil od zakonite in zakonske si žene; malone vsem ministrom svojim je zavel soproge! Zapustil je siaka jedinec; oglodal narod do suhih kosti, ter odšel kralievat tja — Pariz!
Kralj Milan! V Parizu je trošil, ne da bi štel ter užival kakor gladen . . . Aristokracija, inteligencija in vsi poštenjaki so ga jeli prezirati. Volile so ga pa one ženske, ki pod kraljevsko obleko skrivajo svoj parfumi-rani greh . . . In pred takimi ženskami se je ponižal kralj nesrečnega naroda srbskega ter jemal od njih posojila v raznih oblikah . . .
Kralj Milan! Pokojni car Aleksander je ponudil pariškemu kralju 5 milijonov rubljev, ako mu obljubi, da se nikoli več ne povrne v Srbijo. Milan je vzel in potrošil denar. Pozneje je v nekem angležkem listu svečano izjavil ter podpisal s lastno roko: da se ne peča in da se ne bo pečal s politikoi! Na enkrat pa, ostavši brez denarja in brez kredita — evo vam ga na beligradskem kolo-dvoru, evo vam ga v kraljevem dvoru, evo vam ga na prestolu . . . a pred njim so se tresli voditelji naroda, narod in kralj Aleksander . . .
Kralj Milan! Beligrad je pod njegovim vplivom postal tužno-smešno pozorišče največje korupcije brez tudi najmanje kulture. Bizan-tinska sebičnost in grška nezvestoba sta se udomačili tudi na ognjišču pravičnega in po-štenega seljaka! Sin Aleksander pa je po-vzdignil k sebi — Drago Mašin!
Kralj Milan! Dosti, dosti . . .

Interpelacija

poslanca Spinčiča in tovarišev do nje-gove ekscelence gospoda ministerskega pred-sednika kakor voditelja ministerstva za notranje stvari.

Na podlagi cesarske naredbe od 2. maja 1899., državni zakonik št. 81, je bilo v mesecih maj in juni 1900 v krajnih občinah Kastav, Veprinae, Lovran in Mošćenice, okraja Volosko v Istri, mnogo prašičev poklanih uradnim potom, ker so bili sumljivi, da so bolni na kugi.

O mnogih teh poklanih prašičev so se prepričali po klanju uradnim potom, da niso bili bolni na kugi. Po § 3, lit. a, omenjene cesarske naredbe je za take prašiče, kakor prašiče za konsum, plačati odškodnino iz državnega zaklada, ki naj znaša 95 odstotkov za kilogram izračunane povprečne tržne cene, kakor je bila v prejšnjem mesecu uradno notirana v dotičnem glavnem mestu za zaklane prašiče vseh kvalitete; ter po § 3, lit b, 4 in 5, za druge zaklane prašiče druga od-škodnina.
Po § 8, alineja 2 iste naredbe je pristo-ječo odškodnino nakazati iz državnega za-klada kolikor mogoče hitro, in sicer najdalje v štirih tednih, to je v 28 dneh po zaklju-čenju desinfekcijskega postopanja. Take od-škodnine pa upravičenci v rečenih občinah, zlasti pa v občini Kastav, niso prejeli do sedaj, do dne 22. februarja, po polnih osmih mesecih, torej po nad 32 tednih, to je po nad 224 dnuj.
Ne da bi se hoteli spuščati v razprav-ljanje o umestnosti posamičnih določil cesar-ske naredbe od 2. maja 1899., si dovoljujejo podpisani — z ozirom na tu navedeno in z ozirom na to, da tu ne gre le za izpolnjevanje določil cesarske naredbe, ampak v mnogih slučajih za jako uboge ljudi, ki pričakuje pristoječo jim odškodnino, sploh niso, ali pa še le pozno nakupili prašiče, jako potrebne jim v njih gospodarstvu in so se morali za-dolžiti in so na vsaki način trpeli škodo — staviti do njegove ekscelence gospoda mini-sterstva za notranje stvari vprašanje:
«Je-li njegova ekscelence pri volji odre-diti kolikor mogoče hitro, da bo za prašiče, zaklane uradnim potom v mesecih maju in juniju 1900 v občinah Kastav, Veprinae, Lovran in Mošćenice, nemudoma vplačana predpisana odškodnina, ter odrediti, kar treba, da se bodo v bodoče take odškodnine, v zmislu jasnih določil cesarske naredbe od 2. maja 1899, drž. zak. št. 81, izplačevale pravo-časno.
Dunaj, 22. februarja 1901.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 6. marca 1901.

O položaju. Zbornica poslancev je v večerajšnji svoji seji najnujnejšo vladno pred-

logo — ono o kontingentu novincev — izro-čila (brez prvega čitanja) vojnemu odseku. V tem dejstvu se zreali hipni položaj. Usodo te predloge so imeli Čehi v rokah. Na tem ni dvomil nikdo; celo slavna vlada, ki je že-lezno dosledna v tem, da vse dogodke, in tudi svoje lastne potrebe, zasleduje le skozi nemško pobarvane naočnike, je prešla ko-kečno, v zadnji hip, do tega zdravega spo-znanja. Kdor ne more čez goro, mora okolo gore. Ko je videl g. Körber, da ne more čez goro izoliranja Čehov in da so ga vsi njega napori v ta namen le zaveli v zagato brez izhoda, je — hočeš nočeš — ubral pot okolo gore, pod pogajanja s Čehi. O nravi in smeri teh pogajanj, oziroma o danih obljubah, po-jasnilih in obvezah svet tudi danes ne ve ničesar konkretnega. Dunajski poročevalec praške »Politik« pravi, da baš tajnost, v ka-teru so poviti ti dogovori, daje parlamentar-nim krogom povod, da govore o razmerju med vlado in Čehi. Uredništvo lista »Infor-mation« smatra sicer kakor gotovo stvar, da se je parlamentarno položenje toliko zboljšalo, da utegnejo le Vsenemci motiti delo. Zbolj-šalo pa da se je, ker je zblizanje med vlado in Čehi dovršena stvar, vsprejeto s tem da je opažati tudi zblizevanje skupin na desni jedna k drugi. In ta vir pristavlja pomembno: Na to se ne bo smelo pozabiti!
No, tu je težko pogoditi mejo mej tem, kar odgovarja resnici, in onim, kar spada na polje konjektur, ugibanja. Zadovoljiti se nam je torej s komuniquejem, izdanem o seji mladočeskega kluba, v kateri so sklenili z veliko večino, da se ne bodo protivili temu, da pridejo v razpravo predloge o kontingentu novincev, o davku na žganje in o investici-jah. Komunike se glasi:
«Načelnik Pacak je poročal o pogovorih, ki so se vršili zadnje dni mej zastopniki tega kluba in vlado ter z nekaterimi strankami. Na teh pogovorih se je pokazalo, da se ne namerja uporaba parlamentarnih nasilnih sred-stev, ampak da gre marveč prizadevanje za tem, da bi mirnim potom prišli do kakega modus vivendi. Te prijave načelnika je klub vzel na znanje in je tozadevno stavljene pred-loge parlamentariške komisije odobril po podrobni debati».
«Neue Freie Presse» hoče vedeti, da je vlada storila Čehom celo vrsto obljub na go-spodarskem polju: uravnava Labe in Vltave, posojilo mestu praškemu, lokalne železnice in drugo. Vse to da bo velike vrednosti za

PODLISTEK

Tilka.

Spisal Janko Kessler.

Dober streljaj pod gradom, tik gozda, je stalo še drugo človeško bivališče — lična logarjeva hišica. V njej je bival logar An-drej s svojo hčerko Tilko. Žena mu je umrla že v tretjem letu zakona, on pa ni silil znova v zakon, ker ni hotel dajati hčerki pisane matere. Za prvo silo mu je gospodi-njila neka gluha in postarana ženica iz vasi. Ko pa se je tudi ona pobotala s sv. Petrom za prostorček v nebeskem rajnu, ostal je kar sam.
Tilka je hodila s prva v domačo vaško šolo, kasneje pa jo je oče poslal za nekaj časa k teti v Ljubljano. Hodila je v više razrede, ali ni jej ugajalo v mestu. Manj-kalo jej je evetočih livad in poljan, senčnega loga in njegovih krilatih, pevajočih prebi-vačev. Tožilo se jej je po očetu, po mate-rini gomili, po vaški cerkveci, po grajskem studencu, po temni smareki, kjer so gnezdile srake vsako leto, po ribniku, v katerega je tolikrat sipala drobtine bistrim postrvaom, to-žilo se jej je po vsem, kar jo je obdajalo doma

v rodnem kraju. Pa tudi očetu je bilo grozno dolgčas po njej. Nekega dne je prišel v Ljubljano ter jo odpeljal s seboj. In kako rada je šla!
Zopet je bila v rodni koči, zopet je po-slušala ljubko ptičje petje, zopet slobodno dirjala po logih in poljanah in šumečih gajih. Toda srečna, kakor poprej, le ni bila. Vse, kar jo je nekdanj navdajalo z neskončno ra-dostjo, vse to je ni moglo več razveseliti in razvedriti.
Nenadoma se jej je vzbudila neka ne-utešljiva želja, neko sladko, skrivno hrepe-njenje, kakoršnjega ni poznala doslej. Kakor v megli se je spominjala lepega materinega obličja, njene postave, njenega mehkega smehljanja. In z vsem ognjem nepoznane slasti in strasti se je oklenila te podobe. Ves svet bi bila dala, ko bi se vsaj enkrat zamogla nasloniti na ljubeče prsi matere ter jej po-tožiti svojo bol, svoje gorjé! Povsem dru-gačna bi bila, ko bi jo bila mati negovala in vzgojila ter jo varno, s svojo spretno roko, uvela v svet, med življenje! In ko je pre-mišljevala, da je sama, brez ljubečega bitja, bila je otožna, bila je neskončno nesrečna.
Takrat nekako se je mladi grajšček, Teodor Stroj, vrnil iz Klosterneuburga na

Brhovo. Dovršil je bil svoje študije na vi-nogradski šoli ter prevzel gospodarstvo, katero mu je doselej vodila sicer spretna, toda pre-mehka materina roka. Z mladostnim ognjem je začel prenavljati grad in druga gospo-darska poslopja po najnovejših skušnjah in načinih. Vodotok je umetno razpeljal po travnikih, da je bilo povsod dovolj moče, a brez močvirja in mlak, v opušenih vino-gradih pa je zasadil novo, amerikansko trto, katero je cepil z najboljšimi domačimi vr-stami.
In vse je nadzoroval in vodil sam. Ko-maj se je zdanilo, bil je že med delavci; tega je pohvalil, onega pokaral, kakor je bilo ravno treba.
Tudi v gozdu mu ni bilo vse všeč. Dal je iztrebiti nekaj gošče ter zasaditi s smre-čevjem nekatere pleše in jase, ki so se bile pokazale zadnja leta.
Stari logar Andrej je imel pri teh no-votarijah posla čez glavo, skoraj vedno je bil v gozdu.
No, tedaj pa je bila najlepša prilika, da se je mladi grajšček seznanil z njegovo hčerko, lepo Tilko. Hribe in doline, nebo in vse jej je obetal in ona mu je verjela, ver-jela njegovim medenim besedam. Sedaj je

imela, česar si je tolikrat na skrivnem želela sedaj je ljubila. — — —
Pa prišlo je drugače.
Gospa Strojeva je bila nervozna, po-starna vdova. Ni se sicer pečala s svetom, pač pa je ljubila včasih kako večerjo, na katero je povabila vse omikance, kar jih je bilo v vsej okolici.
Na nekem takem prijateljskem sestanku seznanila se je z mlado guvernanto s sose-l-njega gradu. Gospica Serafina je bila lepa, dražestna blondina, ki je znala lepo peti, ljubko zabavati in se elegantno gibati po sa-lonih.
Poslej so jo prav pogosto vabili tudi brez družbe in ona je rada prihajala. Kadar je bila slobodna, po cele ure je čitala stari gospej zanimivosti, ki so se godile po širnem svetu ter jo izborno zabavala. Ko pa je prihajal Teodor, pela je vrsto krasnih pesmij in dobro so se imeli. No, ženice so kmalu uga-nile, da si je lepa guvernanta uglasila pot do grajščakovega srea.
Teodor je v družbi te krasne sirene po-zabil Tilke in njene lepote — pozabil svojih obljub in priseg! — — —
(Pride še.)

Česko. Da, za Česko! Ali da je dunajska židinja posteneja, nego je, bi priznala, da bodo tudi češki Nemci partiepurali na tej koristi, da torej to niso nikake politične in narodne koncesije Čehom. Če so jih ti poslednji izvojevali, naj jim bodo Nemci le hvaležni.

Za hip najnaujnejše vladne predloge so torej potisnjene v parlamentarno razpravljajenje. Ali s tem še ni parlamentarna situacija nikakor rešena. Ni verjeti, da bi se Čehi zadovoljili le s koncesijami gospodarske narave v zadoščenju za žaljenje eminentno narodne naravi, ki so je doživeli.

Oni gotovo ne nehajo zahtevati primerne zadoščenja; a čim bi vlada hotela dati kako tako zadoščenje, pride gotovo — na tem je težko dvomiti — vihar z levice in parlamentarno delo bo zopet v nevarnosti. Na to eventualnost se baje že pripravljajo najvišji krogi. Politiški krogi pripisujejo senzacionalnemu govoru kneza Jurija Lobkovic v gospodski zbornici veliko važnost, smatrajo ga kakor nekaj program za bodočnost. Parlamentarizem naj ima svoje zavezišče v gospodski zbornici in v deželni zbornici, zbornice poslancev pa bo nadomeščala kroga! — Po dolžnosti kronistov priobčujemo tu tudi dunajsko brzajavko, ki je priobčuje sinočnji «Slovenec»:

«Nekaterim listom so poročali, da so za hipni državni preobrat, ki se zgodi, ako ostane državni zbor brezdelen, že vse priprave dogotovljene. Nova ustava je že izdelana. Na čelu ji bo izvoljeni državni svet, poslanska zbornica pa se bo zmanjšala na 200 poslancev, katerih naloga bo po oktroizaciji poslovanja, predloge državnega sveta sprejeti ali pa pokloniti».

Na kratko: hipna zadrega je premagana — nevarnost traja dalje.

Državni zbor. (Zbornica poslancev.) Nadaljevanje sinočnega brzajavnega poročila. Ako bi menil kdo, da se je naša zbornica že povzpela na svoj višek in da progresija ni več mogoča, ta bi se temeljito motil. Včeraj so se velevredni zastopniki narodov suvali in ruvali po vseh pravih pretepev med kmečkimi fanti v kaki gorski vasi; priča: krvava in raztrgana srca poslancev Fressela. Evo vam poročilo:

Češki radikalec Fressel je govoril v češkem jeziku. To je provzročilo burne proteste od strani nemških radikalev. Podpredsednik Prade je govorniku vsled tega odtegnil besedo.

Podpredsednik Prade je pričel na to čitati listo govornikov o zakonskem načrtu o kontingentu novincev. Medtem pa je Fressel neopažen preskočil ministersko klop, ter, dosepevši do predsedniške tribine, iztrgal podpredsedniku Pradeju listo govornikov.

Na to so priskočili nemški radikaleci, napadli Fressela in ga pretepli do krvi. Seveda so tudi češki radikaleci prišli na pomoč svojemu tovarišu in tako se je vnel pravi pravcati pretep med jednimi in drugimi.

In zopet se ne moremo odtegniti vprašanju: kdo je kriv, da se je zbornica na obeh nasprotnih straneh radikalizirala kvantitativno in kvalitativno? Mar ni ista vlada, ki hoče jednemu delu prebivalstva, nota bene, večini, vzkratiti še ostanke vsake sledi pravice nemško objestno manjšino pa vedno bolj zadovoljevati v vseh nje pretiranih zahtevah?!

Podpredsednik Prade je hotel radi velikega nereda v zbornici pretrgati sejo, na kar pa je v istem trenutku, prišel v zbornico predsednik Vetter in je pozval Fressela na red. Češki radikaleci so burno protestirali proti temu.

Po tem dogodku je zbornica prešla v razpravo o kontingentu novincev. Prvi je govoril Mladoček Hofica in izjavil, da bodo Čehi glasovali proti vladni predlogi, ne radi nasprotstva do vlade, temveč radi sovražnega postopanja vojaške uprave proti češki narodnosti.

Seheicher (kršč. soej.) priporoča, naj bi se kmetskim sinovom, ki so pri vojaki, dovolil dopust za časa pobiranja poljskih pridelkov in priporoča dveletno službo.

Mladoček Udržal se je pritoževal, da se v zbornici še nikoli ni izvrševala pravica proti slovanskim narodom, ne izvemši Poljakov. Priporoča, da bi se Čehi, Poljaki in drugi Slovani skupno bojevali proti nemški hegemoniji, dokler ne dosežejo popolne enakopravnosti. Ker niso bile težnje češkega naroda še nikoli upoštevane, zaključil je Udržal, glasoval bo mladočeška stranka proti zakonskemu načrtu.

Poslanec Biankini je kritiziral najnovejšo nespretno poskušajo pričetka kolonialne politike in je priporočal, naj bi najprej začeli kolonizirati Dalmacijo s tem, da bi jo z železnicami spojili z notranjimi deželami monarhije. V sled velikih zahtev, ki jih stavi trozveza na razvoj vojske, se vojna mornarica popolnoma zanemarja, takó, da bi Avstrija v slučaju vojne ne mogla niti braniti svojega obrežja, kamo li, da bi hotela pričetiti vspešno kolonialno politiko! S Hrvati v Istri, Dalmaciji, Bosni in Hercegovini postopa se hujše nego s sužnji. Dalmacija se je v nasprotju z državnim pravom in kljub vsem slovesnim obljubam nezakonito ločila od matere zemlje. Vlada je protizakonito uvela v vse dalmatinske urade nemški in laški jezik. Radi vseh navedenih razlogov bo glasoval njegov klub proti vladni predlogi o kontingentu novincev.

Biankiniju je sledil glavni govornik »contra«, Iro, kateri se je pritoževal proti krivični razdelitvi preogromnih bremen. Zahteval je, da se odpravi kupčija z žitom na termine. Navajal je različne želje glede vojaške službe in je protestiral proti mnogim pregodajim umirovljenjem.

Glavni govornik »pro«, italijanski poslanec baron Malfatti, je porabil to priliko, da je označil razmerje svoje stranke proti vladi. Trdil je, da vlada zanemarja Italijane v kulturnem in gospodarskem pogledu.

Prišel je zopet z zahtevo italijanske univerze: tožil je, da Italijani na Primorskem nimajo niti jednega učiteljskega in očital vladi, da nima za to nikoli denarja, dočim ga ima v izobilju za nepotrebne nemške in slovenske srednje in ljudske šole na Primorskem, in sosebno za »nepotrebni« hrvatski gimnazij v »italijanskem« Pazinu. Pritoževal se je radi namišljenega uvajanja slovenskega in nemškega jezika na Primorskem in je očital vladi, da hoče slavizirati urade. Zahteval je upravno ločenje Trentina od ostalega Tirola in tožil, da trentinske urade poplavlja nemški uradniki. Do vrhunca svojih trditvev pa se je povspel baron Malfatti s trditvijo, da se nikoli in v nobenem slučaju ne upoštevajo njih pravice in njih potrebe in da ne poslušajo njih želje. Govoril je potem še o trentinskem vprašanju in završil svoj govor s tem, da bodo italijanski poslanci vstrajali v opoziciji tako dolgo, da se bodo upoštevale njih težnje.

Poslanec Spinčić je se oglašil za besedo, da poda neke stvarne popravke k Malfattijevemu govoru.

Poslanec Malfatti — je rekel Spinčić — je govoril na tak način, kakor da bi bili primorski Italijani Bog ve kako zatirani in kakor da ne bi imeli na Primorskem niti jedne ljudske šole. (Italijanski poslanci so protestirali proti temu in upili: **Saj se niti govorilo ni o ljudskih šolah!**) (To so resnicoljubi! Čitatelj pogledj dobrohotno še enkrat gori navedena izvajanja barona Malfattija, in videl boš, da je Malfatti izrečno rabil besedi »ljudske šole«. In če ne veruješ nam, pogledj v današnji »Piccolo«! Tako drzno čelo imajo ti italijanski poslanci, da utajujejo stvari, ki so se godile v isti hip!! Potem moreš čitatelj presoditi tudi vrednost Bennatijevega zadržila, da on ni še nikdar govoril neresnice. To epohalno izjavo poslance »živ ali mrtev« najdejo čitatelji takoj tu nižje doli.) Deželni odbor in deželni šolski svet istreski vzdržujeta z denarji deželnega šolskega zaloga italijanski privatni gimnazij v Pazinu. Bennati: Kaj še! **Tisti gimnazij vzdržujemo s svojimi novci!** Spinčić: V Trstu ni niti jedne slovenske šole (Italijani: Saj je ni treba!), če tudi se že 15 let borijo za isto. V Istri je na tisoče in tisoče slovenskih in hrvatskih otrok brez šol. (Italijani so burno protestirali.) Malfatti je pozival Spinčića, naj popravlja kaj, kar je on v resnici povedal. Spinčić: Rekli ste, da hrvatski gimnazij nima pravice do obstanja in vendar imata 2 razreda 139 učencev! Bennati: Takih, ki ne znajo niti čitati!

Spinčić: V italijanski gimnaziji so bili sprejeti učenci, ki so bili s hrvatskega gimnazija izključeni — ker niso mogli vspevati! (Tabló!)

Bennati: Kar vi pravite, ni res!

Spinčić: Vi ste lažajivec!

Bennati: Jaz nisem še nikoli lagal (No, no!) Vi — ponavljam — govorite neresnico: ste torej lažnik.

Spinčić: Gospod, ki mi sega v besedo, je ravno tisti, kateri je rekel, da mora priti na Dunaj živ ali mrtev! Njegova izvolitev

se je zgodila z vsemi mogočimi nezakonitostmi. Protesti, ki so se uložili dokažejo, kako sta došla v parlament on in zastopnik kmečkih občin zapadne Istre. (Hrvatje in Slovenci so burno pritrdjevali.)

Zakonski načrt o kontingentu novincev so na to na podlagi opravnika izročili vojnemu odseku.

Na predlog posl. Berkse se je izročila tudi cesarska naredba o kontingentu novincev za l. 1900 istemu odseku.

Posl. Fressel, ki se je bil oglašil za besedo, zgubil je pravico do iste, ker je bil odsoten.

Sejo so zaključili ob 5. uri popoldne. Danes je zopet seja, začetek ob 3. uri popoldne.

Parlamentarne stvari. Včeraj zjutraj se je konstituiral odsek za gradnjo plovniških kanalov; predsednikom je bil izvoljen dr. Lueger, prvim namestnikom Kaftan in drugim dr. Chiari. Zapisnikarjema Hofmann in Stojan. Sklenili so izvoliti jednega glavnega poročevalca za vse tri grupe projektiranih kanalov, namreč: Donava-Vltava-Laba, Donava-Odra in gališke kanale ter dva pecejelna poročevalca za vsako grupo posebej. Naročilo se je dalje predsedniku, naj izposluje, da se predloge o gradnji kanalov izroče odseku brez prvega čitanja.

Predsednikom davčnega odseka je bil izvoljen dr. Kaizl, podpredsednikom dr. Chiari in Povše. Zapisnikarjema so bili izvoljeni dr. Conci, Heinrich, dr. Urban in Wohlmeyer.

Tiskovni odsek je izvolil predsednikom grofa Dzieduszykega, podpredsednikom dr. Koppa in zapisnikarjem Pacherja in Merunovicza.

Zavarovalni odsek je izvolil predsednikom Kaiserja, podpredsednikom Vencajza in Gnievosza, zapisnikarjema dr. Stojana in dr. Eisenkolba.

Pouk s shoda mest na Dunaju. Kakor že večkrat omenjeno, je na tem shodu, s katerega je bila politika izključena, neki nemški župan hotel zlorabiti uljudnost in koncilijanco navzočih nenemških županov za reklamo za nemški državni jezik. Predsednik, lvovski župan dr. Malachowski, je odločno zavrnil to predrznost, na čemer so mu izrekli zahvalo nenemški županje, ne izvemši italijanskih. Le kak šovinističen Nемец bi mogel trdit, da ukor ni bil opravičen. Sedaj pa čitajte le izvestne nemško-radikalne liste. Vsa nemška Avstrija da se zgraža na nesramnem in drznem postopanju lvovskega župana. Postopanje dotičnega nemškega župana pa je bilo seveda opravičeno in pravilno. Znani srđiti »Grazer Tagblatt« meni, da ta dogodek bodi v pouk in svarilo Nemcem, da nikdar več izven zakonodajnih zbornic ne sedejo v slovansko družbo.

No, mi Slovani smo dobili po tem dogodku tudi svoj pouk, katerega »Politik« konkretira nastopno: Torej zdaj so zopet Nemci oni, ki so nekaj izbrskali. Ali tako delajo vedno. Čim so storili napad na Nemce, a je bil napad odbit, potem so oni tisti, ki so užaljeni, Slovani pa tisti, ki kale mir, kajti ti poslednji bi morali — po »vrednem« nemškemu naziranju — jednostavno ždeti in mirovati, kadar se Nemcem zljublja dotikati se slovanskih pravic. Grdo nepristojnost je bila od strani župana Perathonerja, da je slobodno voljo Nenemcev za nemško razpravljajenje hotel izkoristiti v demonstracijo za nemški državni jezik. Na mednarodnih razpravah se iz slobodne volje rabi francozki jezik. Nikdar pa še ni nobenemu Francozu padlo v glavo, da bi v mednarodnem prometu radi tega zahteval za svoj jezik več veljavo na škodo drugih jezikov. V to ima Francoz preveč takta, da bi iz slobodnega tributa, ki se poklada francoščini, izvajal za druge poniževalne obveze.

Tacega takta ni smeti iskati med našimi Nemci. Nenemci kažejo že s posluževanjem nemškega jezika v parlamentarnih zastopstvih, da imajo zadostno zmisa za praktično potrebo. Ali to ne zadošča Nemcem. Oni hočejo predpravico nemškega jezika uzakoniti, in če se Nenemci upirajo temu, se jim to šteje v — »fanatizem«. Ali niso imeli Čehi prav, da so odklonili povabilo Luegerjevo? Ali niso sedaj spoznali tudi Poljaki, Slovenci in Italijani, da ni dobro sedati z levčarskimi Nemci k jedni mizi, kjer ni to neizogibno potrebno?!

Tržaške vesti.

V Trstu tako, na Dunaju drugače!

Stara pesem je in mi smo jo peli že mnogokrat, kako velemožni gospodje iz gospodovalne stranke, kadar odhajajo na Dunaj, puščajo v Trstu vse svoje politične nazore, načela, aspiracije — ves svoj program! Mi smo o takih prilikah označali to gospodo na kratko a drastično: v Trstu ponosni in neizprosni, na Dunaju pa — berači. Iz Trsta pošiljajo svoje brzajavke v Rim; tam imajo »svojega kralja« in »svoj parlament«; na Dunaju pa so elastični in krivijo hrbtišča pred zadnjim koncepištom v kakem ministerstvu. V Trstu so sami Jupitri, ki mečejo svoje strele na vse strani, a najbolj proti Slovincem in — vladi! Na Dunaju pa imajo le sladke in najnedolžnejše obraze, da jim morajo verjeti, da niso sposobni, da bi kralili vodo ter da so le drugi krivi, ako v teh krajih ne more priti do miru.

V najpovejji čas smo zopet doživeli tako igro z dvema obrazoma. Čitateljem ne treba praviti, ker vedo iz laških novin, kako so dilo ta gospoda v Trstu o Poljakih — kakor Slovincih — in sosebno še o županu dunajskem, dr. Luegerju: vedo, da so vsikdar na strani sovražnikov Poljakov in dr. Luegerja! Na shodu mest, ki se je vršil na Dunaju, pa so navzoči laški županje hoteli čestitat županu Malachowskemu, ki je, kakor predsednik, odločno zavrnil nemškega liberalca Perathonerja, ki je tudi na tem shodu hotel kovati kapital za nemške pretenzije. Sedaj pa ugibaj človek, katero je pravo lice teh gospodov: ali ono, katero kažejo v Trstu, ali ono, katero kažejo na Dunaju?!... Kakor rudeča nit se vleče neiskrenost po vsem nastopanju te laške gospode.

Ali zgodilo se je še nekaj drugega, kar so pogumno pogoltnili in zamolčali vsi židovski listi na Dunaju in v Trstu. Isti župan tržaški, ki v Trstu ne sme imeti menenja, ki ni odobreno od tržaških Židov, isti župan, čegar stranka je židovska par excellence, isti župan tržaški je na zajutruku, vršivšem se po zaključanju omenjenega shoda na Dunaju, napil največjemu sovražniku Židov, možu, na katerega laške novine, glasila stranke istega župana, bruhajo ves svoj srd: g. županu dunajskemu dr. Luegerju!

Poreče se nam morda, da je bil to le čin kurtuzije. Potem, pa vprašamo: zakaj pa so tržaški Židje potajili ta dogodek pred svojim občinstvom?! Menda so slutili sami, da bi se kompromitirali, ako bi ljudstvo izvedelo o njihovi stari igri z dvema obrazoma...! Tako v Trstu, drugače na Dunaju!

Slovenski ali laški? Pišejo nam: Marsikaka slovenska družina, kakor tudi posamičnik, misli sedaj na to, da napravi pošanje na mestni magistrat za vsprejetje v to občino.

Vprašanje je sedaj, v katerem jeziku naj se pišejo te prošnje na našo tržaško občino? Pisa teh vrstic skromno menenje je, naj se take prošnje pišejo v našem slovenskem jeziku. Kakor Slovenci in državljani imamo pravico posluževati se svojega slovenskega jezika, ker je isti tu pripoznan kakor deželni jezik, ker magistrat mora sprejemati in reševati slovenske vloge in ker zakon o domovinski pravici pravi, da je vsaka občina prisiljena vsprejemati kakor občane vse one državljane, ki stannjejo v dotični občini nad 10 let!

Naša narodna dolžnost je torej, da se služimo tudi o tej priliki edino le svojega slovenskega jezika.

Dalje. Dne 26. je prišel v stanovanje g. Čevna, na trgu pri sv. Jakabu št. 2, neki »gospod«, ki je zahteval podatke potrebne za ljudsko štetje.

Soproga gori imenovanega je odgovorila »gospodu«, da je nje mož že napravil, kar treba za ljudsko štetje.

Gospod je pa izjavil, da to, česar on treba, ni za ljudsko štetje?! Ko mu je žena na to izjavo povedala, za kar je »gospod« vprašal — je dotičnik še naročil, naj neki podnajemnik prinese »doli« (?) svojo domovnico ali delavsko knjižico! Kam »doli« — to ostane uganjka, ker »gospod« ni povedal, od katerega urada je poslan!

Naše menenje je, da je tu zopet en slučaj, ko se slovensko izpolnjene popisne pole uničujejo ter se nadomestujejo z falzificiranimi! Sedaj bi moralo biti že dovolj teh mahinacij in čas je, da bodi konec tem manipulacijam!!

Francoski konzul umrl. Včeraj zjutraj je umrl tukajšnji francoski generalni

konzul g. Ivan Krstnik Pavel Martin, častnik francoske častne legije. Izvrševal je svoj posel še-le od junija 1900.

Za položnje vodovodne cevi. Interesanti si morejo do 14. t. m. ogledati projekt »Aurisinske« družbe za polaganje vodovodne cevi pod železniško progo Dunaj — Trst pri kilometru 575.751. Projekt se nahaja na mestnem tehničnem oddelku v III. nadstropju mestne hiše, kjer je tudi ulagati eventuelne ustmene ali pismene prigovore.

Samomor. Včeraj popoldne se je ustrelil v gozdiču pod sv. Alojzijem 45-letni Lovro Mikelič p. d. Zimolo iz Vrdele števil. 357. Brata Čuk sta ga dobila sedečega na neki klopi. V roki je še držal samokres in iz senca mu je tekel curek krvi. Jeden bratov je takoj tekel na inspektorat v Boshetu telefonirat po zdravniško pomoč. Došli zdravnik pa ni mogel storiti drugega, nego konstatirati, da je nastopila smrt. Truplo so prenesli na pokojniško stanovanje na Vrdele. Vzrok samomora ni znan. Iz nekega listka, ki ga je imel pri sebi, dalo bi se sklepati, da se je usmrtil radi nekega dolga, katerega ni mogel plačati, kar pa je vsled izjave soproge pokojničkove izključeno. Pokojnik ni imel bajne nobenega dolga in ako bi ga bil tudi imel, bi mu bil gotovo njegov oče pomagal.

Retirali so včeraj 24-letnega voznika Ernesta L. blizu ladijedelnice S. Marco, ker je trpinčil svojega konja. Razžalil je tudi stražarja, kateri ga je aretirjal.

Električna železnica na Opčine. Gradnja električna železnice iz Trsta na Opčine je že pričela.

Zopet jeden! Kučer Florjan iz Škorklje števil. 201, česar slučaj je bil že objavljen v »Edinosti«, kateremu so magistratovi organi zagrozili dne 29. januarja, da pridejo k njemu z redarji, čim jih vdobe, ter da bo moral plačati globo in bog ve še kaj, ker je zahteval, da ga za ljudsko štetje vpišejo v slovenskem jeziku in na slovenski tiskovini — ta Florijan Kučer nam poroča, da se tisti gospodje do danes še niso vrnili in da torej ni še nikjer vpisan! Če pa je: se je dogodila sleparija. Slavnj vladj tudi ta slučaj na znanje poleg že tolikih drugih!!

Zgodaj je začel. 13-letni Matej Devescovi iz Rovinja je bil včeraj popoldne s parnika »Stiria — Lloyd«, ki je priplul iz Tesalije, odveden v zapor. Med vožnjo je namreč mladi pobalin ukradel nekemu mornarju različne stvari in jih spravil v svoj kovček, kjer so jih našli drugi mornarji, ki so vsled kapitanovega povelja preiskovali njegove stvari. Razdražen radi tega je izpripen fanté napadel nekega svojega tovariša, ker je sumil, da ga je isti izdal ter je istega s svedom za zamaške ranil v roko in v stegno. Poveljnik parnika je dal mladega uzmoviču zapreti v posebno kabino in ga je po dohodu v Trst izročil policiji.

Tatvine. Katerina Franzatti iz ulice Ronco št. 6 je naznanila policiji, da jej je te dni delavec Jurij N. pokradel različne stvari v vrednosti 10 K; naznanila je tudi, da je isti tudi njenj sosesti Mariji Rep pokradel blaga v vrednosti 6 K.

Alojzij Rigoldi iz ulice Carpison je naznanil policiji, da mu je njegov sobni sostanovalec, mizar Avgust F., pobral več perila.

Delaven Karolu Črničju iz Kopra so ukrali včeraj v neki gostilni ulice Pondares, med tem ko je zaspal pri mizi, iz žepa 45 goldinarjev.

Zaprli so 38-letnega težaka Ivana Z., kateri je sedel poleg Čerinča in je na sumu, da ga je okradel.

Jakobu E. so včeraj pokradli neznanj tatovi za 20 K perila.

Fenomen. Jakob in Apolonija Zadkovič iz Mun sta prinesla včeraj v mestno bolnišnico svojo novorojeno hčerko Macijo, katera ima prste na obeh rokah skupaj zrasčene. Dr. Mass pust je sprejel dete v svoj kirurški oddelek, kjer mu zrasčene prste razdele potom operacije.

Ranjen v pretepu z vojakom. Včeraj zjutraj sta privedla dva stražarja 30-letnega Josipa Dagarino iz Škofjeloke na zdravniško postajo.

Dagarin je bil poln ran, katere je dobil, kakor je pripovedoval sam, v pretepu z nekim vojakom.

Ubegel mornar. 32-letni mornar Michael Samonas je pobegnil z grške ladje »Dunavis«, na kateri je bil ukrean in se je ukrean na ladjo »Deveron«. Poveljnik ladje »Dunavis« je naznanil stvar grškemu konzulu, kateri je potem naprosil posredovanje

policije. Inspektor Ciadez se je radi tega podal na ladjo »Deveron«, pozval Samonasa, da mu sledi v urad, kjer ga je vzel na zapisnik ter ga dal potem spremiti na jadrenik »Dunavis«, kjer je bil prvotno ukrean.

Nesreča. Vozniku Josipu Šturmanu iz Škofij je padlo včeraj zjutraj, medtem ko je razkladal z svojega voza opeko, kakih 30 opek na nogo in mu jo zlomilo. Prenesli so ga v mestno bolnišnico v IV. oddelek.

Odjemalci kave v slobodni luki. »Slobodni izvoz« kave iz slobodne luke je bil včeraj razmerno majhen. Okoli pete ure popoldne so ulovili stražarji zaporedoma dva uzmoviča, jeden je hotel odnesti 3 četrt kg., drugi pa samo pol kg. kave. Se res ne spleča! Ni pa izključeno, da so se na ta način »izvozile« večje množine, katerih pa ni bilo možno registrirati.

Urad za posredovanje služb. Mestni magistrat tržaški odpre jutri v drugem nadstropju Monteverda (Corso št. 45.) urad za posredovanje služb. Uradne ure so od 8. in pol ure zjutraj do 3. popoldne. Poslovni red se dobiva brezplačno v istem uradu.

Usmiljeni ljudje, spomnite se delavca Antona Janeziča, ki je te dni vsled požara v njegovem stanovanju prišel ob vse svoje pohištvo, tako, da on in njegova družina nimajo ničesar več, nego obleko na sebi. Nesrečnej ima le bore mal zaslužek, s katerim komaj preživlja ženo in četero otročičev. Isti biva v ulici San Zenone št. 1.

Glejte, komu izročate bicikelj. Trgovec Benedikt Wachsmann je kupilsojvemu iztirjevalcu Umberto C. bicikelj, s katerim se je isti vozil po mestu, ko je iztirjeval gospodarjeve račune. Na gospodarjevo žalost pa je Umberto izgubil z biciklom vred. Tudi nekaj iztirjanega denarja si je pridržal mož; bicikelj pa je zastavil za 66 K.

Najdena delavska knjižica, glaseča se na Alojzija Sever, se nahaja na inspektoratu v slobodni luki.

Okrajna bolniška blagajna. Tekom prošlega tedna je bilo prijavljenih 716 slučajev boleznj, 619 oseb je proglašeni zdravimi, 1357 jih je ostalo v zdravljenju, med poslednjimi 180 takih, ki so ponesrečili na delu. V 246 slučajih so se bolniki pregrešili proti naredbam zdravnikov. Na podporah se je izplačalo tekem tedna 15.510.52 kron.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 7. marca ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredb tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici della Pietà št. 13, konji; v Alfieri št. 6, hišna oprava; v ulici della Fontana števil. 1, hišna oprava; v ulici Valdirivo št. 12. in v ulici Ghega št. 5, hišna oprava; na trgu Ponterosso št. 11. in v ulici Belvedere hišna oprava; v ulici della Pietà, konji.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 3.1, ob 2. uri popoldne 11.2 C°. — Plakomer ob 7. uri zjutraj 762.7. — Danes plima ob 9.58 predp. in ob 10.41 pop.; oseka ob 3.54 predpoludne in ob 4.11 popoldne.

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda so darovali: Ker se ni mogla udeležiti plesnega venčka »tržaških gospa«, ga. Antonija Goljevšek 1 K.

Podružnici ženski so nadalje darovali: Radi zgubljenih 30 kapljic »Baron kovač« 10 K, g. Dekleva A. 5 K, Kolarjev paglavce 1 K, šmirar koles pri Egerju 1 K, g. Žitnikov Branko 1 K, gđe. Ljubica Žitnikova 1 K, gospa Žitnikova 1 K, g. Vladko mesto venca 10 K, Žitnikov pes v mokrem papirju 50 st., za golobe 10 st.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Pazina nam pišejo: Slavno uredništvo je menda prezrlo jeremijado v »Independentu« ozirom na podporno društvo za dijake na našem laškem realnem gimnaziju. Opozarjam torej, da rečeni list pripozna, da omenjeno podporno društvo izkazuje znaten primanjkljaj! Nadalje pripoveduje »Independent«, da se je predsedništvo društva obrnilo do sre Italijanov s prošnjo, naj pribite na pomoč, da tako dobrotvorno društvo ne obnemore in umre! — Mi se ne očemo utikati v stvari, ki se tičejo Italijanov samih.

Če hočejo iz svojih žepov žrtvovati za institucijo, ki je navstala brez vsake potrebe — iz gole objestnosti — slobodno jim! Ali v imenu ogromne večine prebivalstva moramo najodločnejše oporekati temu, kar trdi »Independent« — da je bila namreč ustanovitev

rečenega gimnazija »patrijotičen in človekoljuben čin!»

Ali ako bi tudi Italijani iz svojih žepov vzdrževali svoj pazinski gimnazij, še bi ostajalo dejstvo, da so ta zavod ustanovili iz zgolj nečlovekoljubnih namenov — iz sovraštva do drugih, iz želje, da bi ovirali kulturni napredek drugih! Je li to človekoljubno?! Ali Italijani ne vzdržujejo rečenega gimnazija iz lastnih žepov, ampak iz sredstev dežele; iz žepov onih, proti katerim je naperjen ta zavod, morajo prihajati mnogi tisočaki na leto. A če pomislimo, da je dežela, ki mora plačevati te tisočake v skrajnem siromaštvu, izsesana do mozga, in da nje prebivalci v mnogih krajih nimajo ni najpotrebnejšega za življenje — potem nas mora prevladati le sveta jeza, da nam brezvestneži, še govore o človekoljubju in patrijotizmu, kakor da bi bila človekoljubje in patrijotizem možna brez usmiljenja in ljubezni do ljudstva iste pokrajine.

Za prosveto ni nobena žrtev prevelika; ali italijanski gimnazij v Pazinu ni bil zasnovan iz ljubezni do ljudstva, za kulturno povzdigo istega, ampak le v raznarodovanje. Rečeni gimnazij pa je tudi na škodo italijanskemu ljudstvu samemu. To ljudstvo ima že svoja gimnazija v Kopru in v Trstu in je torej dovolj preskrbljeno zanje v tem pogledu. Z zasnutjem laškega gimnazija v Pazinu ni torej ustrezno nikaki potrebi njegovi, ampak mu je le naloženo novo in občutno breme. Čim pride ljudstvo do pravega spoznanja, bo uvodoma omenjeno podporno društvo — o tem smo prepričani — izkazovalo še večji deficit.

× Irredenta v Pulju. Minoli četrtek v jutro je Tegethofov spomenik v Pulju zablestel čudno nakičen. Ob sablji mu je visel šop iz pleha, snet gotovo z nad vrat kake krčme, na prsih pa mu je počivala tabla bližnjega fotografskega atelieja »Olimpija«. Redarstvo seveda ni videlo ničesar; marveč je neki častnik mornarice dal hitro sneti ta nakit. In vendar je je — irredente namreč!

Vesti iz Kranjske.

* Mestna posredovalnica za delo in službe v Ljubljani. Od 23. do 28. feb. je dela iskalo 8 moških delavcev in 34 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno 10 moškim delavcem in 31 ženskim delavkam. Stanovanja, 1 ponudba, 1 najemnik, 1 stanovanje je bilo oddano, 92 del. je bilo, 49 odprtih služeb nakazanih in v 29 slučajih se je delo vsprejelo in sicer pri 2 moških delavcih in 27 ženskih delavkah. Od 1. januarja do 28. februarja je došlo 487 prošenj za delo in 379 deloponudeb 783 delavcem je bilo 442 odprtih služeb nakazanih in v 281 slučajih se je delo vsprejelo.

Ti podatki pričajo v vspešnem delovanju tega društva.

Vesti iz Štajerske.

— Graška zastavljalnica, katero je ustanovila cesarica Marija Terezija leta 1755 v podporo revežem, katero pa je leta 1874. prevzela mestna občina pod pogojem, da se poslovni preostanki poklonijo graški ubožni hiši, ta zastavljalnica je imela v minoletem letu 18.447 K primanjkljaja. V rhu tega je dolžen zavod občinski hratilnici graški 647.727 K, a od zasebnikov ima izposojenih 33.700 K. — Slabo se bodo mastili graški reveži!

Razne vesti.

Pogumen slovenski častnik. V mestu Rzeszów v Galiciji buknil je dne 21. m. m. ob 7. uri in pol zvečer v nekem skladišču jajec, polnim slame, mrve in desek, požar, preteč sosednim poslopjem. Mimo gredeč poročnik 6. ulanskega polka, gospod Albin Svetec, iz Litiije, sin našega staroste, g. Luke Sveteca, priškočil je takoj na pomoč, in nenavadno požrtvovalno in pogumno pomagal na rešilnem delu. Žalibog je pri tem nekaj ponesrečil, a upamo, da brez posledic. »Glos Rzeszowski« je poln pohvale in pravi, da zasluži omenjeni naš rojak najvišjo pohvalo, in da se je izkazal nenavadno pogumnim možem. Po »Slov. Narodu«.

Brzojavna poročila.

Viharji v angleški zbornici. LONDON 6. (B.) Ob zaključku včerajšnje seje je prišlo do izredno viharjih pri-

zorov, ker desetero nacionalistov — in sicer zato, ker so vzlic njih oporekanju zaključili debato — ni hotelo oddati svojih glasov o kreditu 17 milijonov funtov, ki je bil v razpravi. Govornik zbornice (predsednik) jih je pozval na red. Po predlogu prvega lorda zaklada so bili isti ob burni pohvali zbornice izključeni iz seje, ali se niso hoteli pokoriti pozivu predsednik, naj zapuste zbornico.

Protivili so se tudi sergentu and arms; pozvati so morali policijske uradnike, ki so upirajoče se s silo odnesli iz dvorane. Irci so se med temi prizori dvignili s sedežev in so peli, mahaje s klobuki: »Bog čuvaj Irsko«. Ko so bili vsi uporni člani odstranjeni, je bila kreditna predloga sprejeta. Zbornica se je na to odgodila.

Ministerska kriza na Španjskem.

MADRID 5. (B.) Agencija Fabbra javlja: General Weyler je izjavil, da danes odpravi obsedno stanje. Čim bo sestavljena nova vlada, vspostavi ista zopet ustavne garancije. »Heraldo« hoče vedeti, da Karlisti namerjajo v bližnjem času novo akcijo.

MADRID 5. (B.) Agencija Fabbra javlja: Sagasta predloži danes opoldne kraljici regentinjji ministersko listo. Isti namerja razpustiti parlament. V tem slučaju bi se volitve vršile v mesecu maju a zbornici bi se sestali v juniju.

Vojna v južni Afriki.

BLOEMFONTEIN 5. (B.) Kapski guverner Milner je dne 2. t. m. došel semkaj in je včeraj z lordom Kitchenerjem odšel proti severu. 15 voz z ubeglimi Buri je dospelo v Tabahu.

LONDON 6. (B.) Glasom prijave vojne urada znašajo skupne zgube angleških čet v mesecu februarju, vstevši moštvo, odposlano domov kakor invalidi: 95 častnikov in 2275 mož. Od začetka vojne v južni Afriki je padlo vsega skupaj 664 častnikov in 13.137 mož. Skupno število zgub, odštevisi invalide, ki so zopet okrevali, znaša 685 častnikov in 16.174 mož.

Brazilijski konzul v Trstu.

OPORTO 6. (B.) Tukajšnji brazilijski konzul Calmon je imenovan generalnim konzulom v Trstu.

Izgređi na Portugalskem.

MADRID 6. (B.) Agencija Fabbra javlja: Portugalska cenzura je zaplenila brzojavke iz Oporto, ki poročajo, da je množica dne 3. t. m. kamenjala bolnišnico v Sardo; v okolico Oporta je bilo odposlano konjištvo.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Prva slov. zaloga pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoja
se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst
TRST
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tesa, vogal Piazza Rosario št. 2
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapecarij, zreal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavijo se na parobrod ali železnico franko.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko hišo)
priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu.
Odpošiljatev je pošiljnine prona.
Prezema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste s največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
sv. mojster

Dunajska filjalka
Bankne vloge na knjižice s 4%.
 Obračun, barzno posredovanje, posojila na vred-
 nostno papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20.000.000 K.
 Reservni zaklad nad 7.000.000 K.
 Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Plznu, Budejevicah, Pardubicah,
 Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Člasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12.
 Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso filjalka ulica Riborgo 15 ima velko pekarno in sladčičarno. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokanov, konfetov, raznovrstnih sladčič v kosih in v škatljicah, finih biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birne, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navađen kruh se razpošilja po pogodbi in naročilo franco na dom in trgovcem v razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladčičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1 priporoča slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (rettine) „Meteor“ in vse druge priprave za plinovo luč „Aner.“

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ ki sta shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro št. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in zaloga zasnovega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12 (zadej c. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico in izdelovalnico vsakovrstnega pohištva in popravilne istega po cenah ki zadovoljeje gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča Ivan Cink, ulica S. Daniele št. 2.

Nabirajte že rabljene

poštne znamke vseh dežel in vrst, tudi najnavadnejše. S tem pomagajte ubogim dečkom pri vzgoji za duhovski stan. Lepe nabožne spominke, zlasti križevniške rožne vence, svetinje sv. Antona in praškega Jezuska dajete za marke. — Pisati in poslati je pisarni „Eclio“ v Bregenc (Predaleško).

Mladeneč

24 let star, pošten, priden in spreten za vsako delo, samo slovenskega jezika zmožen, išče primerne službe v kakem skladišču ali gostilni. Naslov se izvê pri upravi „Edinosti.“

Trgov.-obrtna registrovana zadruga z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obreduje hranilne vloge, stalne, ki s nalože za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4 1/2% in vloge na Conto-current po 3,60%. Sprejema hranilne knjižice družih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno odplačevanje, tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadrugiške, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obrestujejo po 6,15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom položnic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne, ob nedeljah in praznikih od 9—12. dopoldne.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

so že več desetletij povsod razširjene, in malo družin je, kjer bi manjkalo to lahko in mlo učinkujoče domače sredstvo, katero priporoča občinstvu mnogo zdravnikov pri zlih nasledkih slabega prebavljanja in telesnega zapretja. Teh kroglice, ki so tudi pod imenom Pserhofer-jeve kroglice ali Pserhofer-jeve kri čistilne kroglice znane, stane škatljica s 15 kroglicami 21 krajcarjev, 1 zavitek s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., pri prejšnji vpošiljavi zneska stane s poštnine prosto vpošiljati: 1 zavitek 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 10 zavitkov 9 gld. 25 kr. — Navod uporabe je priložen.

Jedina izdelovalna in glavna razpošiljalna zaloga

J. Pserhofer-jeva lekarna

Dunaj I., Singerstrasse št. 15.

Prosi se izrecno, „J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice“

zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake škatljice na navodilu o uporabi stoječi podpis J. Pserhofer in sicer z rudečimi črkami.

Balzam zoper ozeblino

J. Pserhofer-jev, 1 lonček 40 kr., s poštnine prosto pošiljati 65 kr

J. Pserhofer-jev sok iz ozkega trpotca razslizujoč, 1 steklenica 50 kr.

J. Pserhofer-jev balzam zoper golšo, 1 steklenica 40 kr., s poštnine prosto pošiljati 65 kr.

Stoll-ovi Kola-preparati izvrstno krepčilo za želodec in živec, 1 liter kola-vina ali eliksirja 3 gld., 1/2 litra 1 gld. 60 kr., 1/4 litra 85 kr.

J. Pserhofer-jeva grenka želodčna tinktura (preje življenska

esenca imenovana.) — Lahko razstopljuje zdravilo, dražilnega in krepčujočega učinka na želodec pri oviranem prebavljanju. 1 steklenica 22 kr., 1 dvanajstorična steklenica 2 gld.

J. Pserhofer-jev balzam zoper rane, 1 steklenica 50 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserhofer-jeva, najboljšo sredstvo za rast las, 1 pušica 2 gld.

Zdravilni obliž za rane pok. prof. Steudel-a, 1 lonček 50 kr., s poštnine prosto pošiljati 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bulrich-a, domače sredstvo proti slabim prebavi, 1 zavoj 1 gld.

Razeu tu imenovanih preparatov so v zalogi se vse v avstrijskih časnikih oglašene tu- in inozemske farmacevtske specialitete ter se preskrbe vsi predmeti, katerih morda ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje. Pošiljate po pošti izvršujete se najhitreje proti temu, da se prej vpošlje denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska. Če se prej vpošlje denar (najboljše s poštno nakaznico), potem je poštnina mnogo cenejša, nego pri pošiljatih proti povzetju.

Srečkanje nepreklicno
 23. marca 1901
 Glavni dobitnik v vrednosti
60.000 KRON
 v gotovini z 20% odbitkom.

Srečke „Invalidendank“ priporočajo:
 Josip Bolaffio, Mandl & C.o.
 Mercuro Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiffmann.

Ivan Semulič
 TRST - ul. Belvedere št. 33. - TRST
 priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo bogato zalogo pohištva. V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste, iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena

Ugodna prilika.

IZBOR

NAOČNIKOV IN NANOŠNIKOV

s pereokopičnimi lečami predpisani od zdravnikov; okovi iz jekla, niklja, zlatá in srebra po jako nizkih cenah.

IZBOR

akromatičnih daljnogledov. Moderne lorinjete po nečuvno nizkih cenah in brez konkurence.

Izvršuje se vsakovrstne poprave teh predmetov.

Via Nuova — nasproti lekarne Zanetti — Via Nuova.

Važno za vsakega!

Razprodaja!

Po nečuvno nizki ceni se dobi za samo

2 gl. 95 nč.

krasna garnitura obstoječa iz

14 krasnih dragocenih predmetov in sicer:

- 1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tud postrebr.) z lepo razrezlanim pokrovom, točno urejena s 3 letnim jamstvom in škatljico.
- 1 krasna goldin ali nikljasta okropna veržica s privesom. Pariški sistem.
- 1 goldin-igla, za kravate z imitir. briljanti.
- 1 par gumbov za manšete, znamka »Garantie«.
- 1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovrtnike.
- 1 par uhanov iz pristinega srebra, uradno puncir.
- 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
- 1 žepno ogledalo v etviju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont. vred pošilja le za 2 gld. 95 nč. s povzetjem ali po naprej poslanem denarju, tvrdka

BRÜDER HURVIZ

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo

Neodgovarajoče sprejemem v 8 dneh nazaj in povnem denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika. Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franko.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo. Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasen žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.

Razsežno jamstvo

Ludovik Borovnik
 tovarna in izdelovalnica precizijskih pušk
 Borovlje (Ferlach) Koroško

priporoča svoje najboljše in zanesljive puške vseh zistemov in kalibrov. Znamenite in ojestrorelnne puške za šibre, risanice, lovske kratke puške in dvocevke za cele krogle iz dobrega kovanega materiala, najsolidnejše puškarsko ročno delo ter dobro preskušano. Komade, ki ne ugajajo, sprejemam nazaj, jih zamenjam ali pa povnem denar. Sprejemam v popraviljanje vse, udelavam cevi v stare puške, nova kopita, predelavam puške za nabijanje od spredaj v take za nabijanje od zadej itd. Pri najsolidnejšem delu zmerne cene.

Slovenski cenik pošljem na zahtevanje brezplačno in franko

Mlin z 9 kameni

stanovanjem in bližnim zemljiščem, odaljen 5 minut od postaje sedaj pričete Vipavske železnice, odda se

s 1. julijem 1901 v najem

Krasna lega, vse v dobrem stanu.

Ponudbe na »Grof Coroninijevu oskrbništvu na Vogerskem pošta St. Peter pri Gorici.«

Podpisani si časti naznanjati slavnemu občinstvu v mestu, okolici in na deželi, da je prevzel

Zalogo olja, kisa, mila itd.

v Trstu, ulica Barriera vecchia 4

Blago pošiljam franco na dom po naročbi na debelo in drobno. Pošiljate na deželo s poštним povzetjem.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča udani

Josip Gregorič.